

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ דברים, שבת חזון, ערב ת"ב, ה'תשל"ד

חלק א – יו"ל לש"פ דברים, שבת חזון, ערב ת"ב, ה'תשפ"א

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

ה' תהא שנת פלאות אראנו

שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

לזכות

הילדה חנה שתחי'

בקשר עם הולדתה י"ד תמוז ה'תשפ"א

נדפס על ידי ולזכות הורי'

הרה"ת ר' זאב וזוגתו מרת מושקא

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות ובריאות

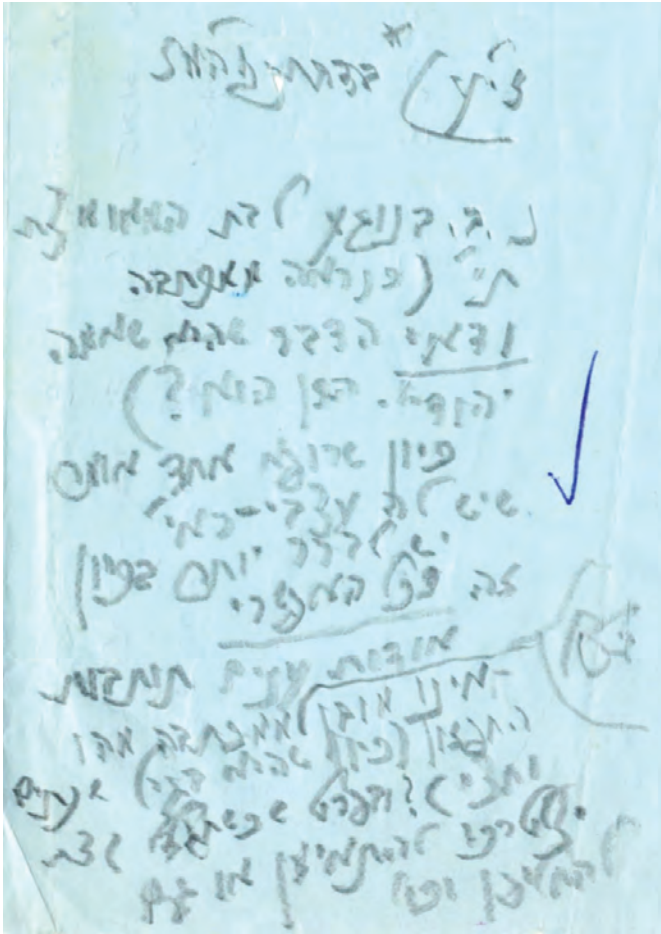
קאפלאן

ולזכות זקני'

הרה"ת הרב מנחם מענדל וזוגתו מרת פייגא יוטא שיחיו קאפלאן

הרה"ת הרב יהודה אליקים וזוגתו מרת לאה שיחיו טייכטל

©

Published and Copyright 2021 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5781 • 2021

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

הוספה

[כסלו, היתשליח]

[מאשר הנני קבלת מכו' ובו בקשת ברכה פי"ג
ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ] זי"ע.
בדהתפוחהמ"ז.

נ.ב.

בנוגע לבת המאומצת ת"י (כנראה ממכתבה ודאי הדבר שאמה יהודי'.
הכן הוא?)

כיון שרופא אחד אומר שיש לה עצביראי
יש לברר יותר בכיון זה **ככל האפשר**.

אודות עינים תותבות — אינו מובן בכלל ממכתבה מהו החפזון (כיון
שהיא בגיל שנתים וחצי)? ובפרט שכשתגדל קצת יצטרכו להתאימן או גם
להחליפן וכו'.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ דברים, שבת חזון, ערב ת"ב הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק
ראשון מהתוועדות ש"פ דברים, שבת חזון, ערב ת"ב ה'תשל"ד, הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מאגרות-קודש כרך לג שיצא לאור לאחרונה).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו
נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ה' מנ"א — הילולא דהאר"ז"ל, ה'תשפ"א (ה' תהא שנת פלאות אראנו),
שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע,
ברוקלין, נ"י.

מצילום כתי"ק. מענה לאחת שכותבת אודות בתה המאומצת ש"היא עוורת בשני עיני'.
נולדה בלי גלגל עיניים .. והיום היא בת שנתיים וארבע חדשים .. מתפתחת יפה מאד .. יש
לי רק דאגה בלב, הרופאים רוצים לעשות לה פרוטזה במקום העיניים — אני אוהבת את
הילדה עד מאד ומפחדת שזה יזיק יותר משיועיל, כי לראות לא תוכל, לעומת זה — רופא
אחד אמר (ואף אחד לא מאמין), שהוא חושב שיש לה עצב ראי' כי היא מגיבה לאור
כשיוצאים. מי יודע — ישועת ה' כהרף עין — ולכן פוחדת אני לעשות לה עיניים תותבות";
ולאחר שמפרטת שהקב"ה בירך אותם בכו"כ ילדים משלהם, ומצב פרנסתם הקשה — מסיימת
בבקשת (תפילה ו)עצה בענין בתה המאומצת: "האם לנתח אותה — ולשים למען יופי עיניים
תותבות — או לחכות".

בדהתפוחהמ"ז: = בדיקת התפילין והמזוזות.

שמיד לאח"ז מוסיף עוד תירוץ — ש"באמת אין לב נשבר ומרירות הנפש .. נקראים בשם עצבות כלל .. כי עצבות היא .. (ש) אין חיות בלבו, אבל מרירות ולב נשבר, אדרבה, הרי יש חיות בלבו כו"ל⁷¹], אלא ש"עז"נ⁷² בכל עצב יהי מותר, והיתרון הוא השמחה הבאה אחר העצב וכו"ל.

בדוגמת הענין שבין יש ליש צ"ל אין באמצע כפי שהוא בעבודה, בדוגמת ענין החורבן שגרם שבנ"י לא יוכלו לקיים מצוות כדבעי, שזהו אמיתית הענין של "אין" אצל איש ישראל, כשאינו יכול ללמוד תורה ולקיים מצות מתוך הרחבה, וכפי שמצינו אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר שבבואו לקאסטראמא התבטא במילים חריפות ("שאָרפע אותיות") על כך שעדיין לא התאפשר לו ("אים האָט זיך נאָך ניט אַיינגעגעבן") לפעול בנוגע לבניית מקוה וכיו"ב⁷³.

וכאשר יהודי יודע שכל ההעלמות וההסתרים הם רק בכדי שיהפוך אותם ע"י עבודתו כו", אזי לא מתפעל מהם, ועוסק בעבודתו בתוקף, ומתוך בטחון שבודאי יצליח, וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר⁷⁴ שאיש צבא ("אַ סאָלדאַט") הולך למלחמה עם "שיר לכת" ("מאָרש") מתוך בטחון שינצח, וזה גופא נותן כח וממהר את הנצחון — שמנצח ופועל "והפכתי אבלם לששון", ובאופן גלוי עד לעיני בשר, כמ"ש⁷⁵ "וראו כל בשר גוי כי פי ה' דיבר".

* * *

בס"ד. שיחת ש"פ דברים, שבת חזון, ערב ת"ב, ה'תשל"ד.

בלתי מוגה

א. ידוע הפתגם של הרה"צ ר' לוי יצחק מבאָרדיטשובי (שענינו העיקרי הי' אהבת ישראל² ולימוד זכות על בני" וכו'), שבשבת חזון — "חזון" מלשון מחזה — מראים לכל אחד מישראל את ביהמ"ק השלישי. וביאר זה ע"פ משל מאב שיש לו בן יקר, ועשה לו מלבוש יקר להתלבש בו, ומצד שלא נזהר הבן באותו הבגד כו' קרע אותו לכמה קרעים. ועשה לו פעם שני לבוש וקרע אותו ג"כ. מה עשה האב, עשה לו לבוש שלישי ולא נתן לו ללבוש אותו, רק גנוז, ולפרקים רחוקים ידועים מראה לו הלבוש ואומר לו ראה שאם תתנהג בדרך הישר ינתן לך לבוש זה ללבוש אותו. ודוגמתו בנמשל בנוגע לביהמ"ק, שמזמן לזמן מראים לבנ"י את ביהמ"ק השלישי, והזמן על זה הוא — "שבת חזון". וענין זה ש"שבת חזון" הוא ע"ש ראיית ביהמ"ק השלישי, אינו בסתירה לפירושו הפשוט שנקרא "שבת חזון" על שם התחלת ההפטרה "חזון ישעיה" — כיון ששני הפירושים שייכים זה לזה⁵, היינו, שגם הענין של "חזון ישעיה" כפשוטו ("אין מקרא יוצא מידי פשוטו") קשור עם המחזה של ביהמ"ק השלישי.

ב. ובהקדמה:

"חזון" — מורה על ענין הנבואה⁷, כיון שמעלת הנבואה היא בענין הראי' (חזון)⁸, והיינו, שאין זה ענין של השגת השכל, אלא ראי' שלמעלה מהשגה.

ואע"פ ש"חכם עדיף מנביא"⁹, שלכן הנה אף ש"מיום שחרב ביהמ"ק ניטלה נבואה כו"¹⁰, מ"מ, יש מעלה בזמן הזה לגבי זמן הבית, שדוקא עכשיו ניתוסף בגילוי החכמה,

(1) נעתק באוה"ת לנ"ך ח"ב ע' א'צו —
 בשוה"ג. וראה גם שיחת ש"פ דברים, שבת
 חזון דאשתקד ס"ב ואילך (תו"מ חע"ג ע'
 113 ואילך). וש"נ.
 (2) ראה גם תו"מ שם ע' 170. וש"נ.
 (3) ראה גם תו"מ חס"ג ס"ע 148. וש"נ.
 (4) ישעיה א, א.
 (5) ראה גם תו"מ ח"ע ע' 290. וש"נ.
 (6) שבת סג, א. וש"נ.
 (7) ראה ת"י עה"פ. ב"ר פמ"ד, ו.
 (8) ראה מצו"ד ומצו"צ עה"פ.
 (9) ב"ב יב, א.
 (10) שם, ב.

(71) ראה תניא עם לקוט פירושים
 מרבתינו נשיאינו לשם (ע' תג). וש"נ.
 (72) משלי יד, כג.
 (73) ראה גם סה"ש תרפ"ז ע' 171,
 ובהערה 3 שם. וש"נ.
 (74) ראה סה"ש תש"ט ס"ע 323. וש"נ.
 (75) ישעיה מ, ה.

וכיון ש"אתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום"⁵⁹, הנה מצד היותו דבוק בה', מובן, שכשם שהקב"ה הוא בלי גבול, יש בכחו לפעול ע"י עבודתו באופן בלי גבול, שזהו ענין "בכל מאדך"⁶⁰, שע"י "מאד שלך" הרי הוא מעורר את ה"מאד" שלמעלה שממנו נמשכים השפעות בלי גבול; אלא שבשביל זה צ"ל ענין היגיעה, ו"יגעת ומצאת — תאמין" (משא"כ "לא יגעת ומצאת — אל תאמין")⁶¹, מציאה דייקא, שזהו"ע שבאין ערוך, וקשור עם הגאולה השלימה, כמובן ממארוז"⁶² "שלשה באין בהיסח הדעת .. משיח מציאה כו", וכמ"ש⁶³ "מצאתי דוד עבדי".

ומה שיש אצלו ענינים בלתי רצויים כו' — הרי אדרבה: כל התכלית של ענין החטא וכו' היא שע"י עבודתו יהפוך זאת לענין של "זכויות",

וכפי שמבאר רבינו הזקן בתניא⁶⁴ בפ"י הכתוב⁶⁵ "כל פעל ה' למענהו וגם רשע ליום רעה", "שישוב מרשעו ויעשה הרע שלו אור ויום (שהרי יום ענינו אור, כמ"ש⁶⁶ "ויקרא אלקים לאור יום") למעלה כד⁶⁷ אתכפיא ס"א כו",

ומבאר, ש"לכן אל יפול לב אדם עליו ולא ירע לבבו מאד גם אם יהי' כן כל ימיו במלחמה זו" — שעל זה יכולים לשאול: מהי "תכלית בריאת הבינונים וירידת נשמותיהם לעוה"ז להתלבש בנפש הבהמית כו' מאחר שלא יוכלו לשלחה כל ימיהם .. וא"כ למה זה ירדו נשמותיהם לעוה"ז ליגע לריק ח"ו להלחם כל ימיהם על היצר ולא יכלו לו"⁶⁸, "למה עשה ה' כזאת"⁶⁹ — "כי אולי לכך נברא וזאת תהי' עבודתו לאכפיא לס"א תמיד", היינו, שנמצא במלחמה תמידית, וגם לאחרי שמנצח במלחמה היום, הנה למחר יש לו מלחמה נוספת כו',

וכיון שזוהי תכלית בריאתו כו' — הרי אין מקום ליאוש ח"ו, ואפילו לא לעצבות, וכפי שמבאר רבינו הזקן בתניא⁷⁰ שענין העצבות מושלל לגמרי, כיון ש"עצבות היא מצד קליפת נוגה ולא מצד הקדושה .. אלא שאם העצבות היא ממילי דשמיא היא מבחי' טוב שבנוגה" [אף

— וכדברי הזהר¹¹ ש"בשית מאה שנין לשתיתאה (לאסף השישי) יתפתחון תרעי דחכמתא וכו'" (כלשון הכתוב¹²: "ארובות השמים נפתחו"), שיתגלו מעיינות החכמה כו', עד ש"אפילו רביי (תינוקות) דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא כו'" (שיבינו וידברו בענינים עמוקים שבפנימיות התורה), שזהו"ע מעלת החכמה דוקא — הרי מעלה זו היא רק בענין ההשגה (שעל ידה יכולים להשיג ענינים נעלים יותר שאינם יכולים להתגלות בנבואה), אבל ענין הראי' הוא בנבואה דוקא¹³.

ואע"פ שגם בחכמה יש ענין של ראי' — ראי' דחכמה¹⁴, הרי זה רק ענין של ראיית עין השכל, ואילו נבואה היא ראי' מוחשית.

וזה גופא הוא הטעם שנבואה היתה רק בזמן הבית — כי, בשביל ענין הראי' יש צורך בביהמ"ק כו', ובזמן הבית גופא הי' צורך בכמה תנאים כו'¹⁵, שלכן גם אז ניתנה הנבואה רק ליחידי סגולה, שכל זה הוא מצד מעלת הראי' שבנבואה; משא"כ חכמה יכולה להיות גם משחורב ביהמ"ק.

וזהו הטעם שהנבואה נקראת "חזון" — כיון שמעלת הנבואה היא ראי' מוחשית (כנ"ל בארוכה), וחזון הוא מלשון ראי' (ואע"פ ש"חזון" הוא רק תרגום של ראי', הרי זה תרגום שכבר נקבע גם בלשון הקודש¹⁶).

ג. ונוסף על הענין של "חזון" בכלל — מדובר כאן אודות "חזון ישע"י":

"חזון ישע"י" — קאי לא רק על הנבואה שבפרק זה, אלא על כל הנבואות של ישע"י (כולל גם הנבואה ד"נחמו נחמו עמי"¹⁷), כהסדר בקדושה, שהתחלת הענין כולל את כולו, וכך גם בענינו, שההתחלה "חזון ישע"י", כוללת את כל הנבואות של ישע"י.

והנה, בנוגע ליחודה של נבואת ישע"י לגבי שאר הנבואות, ידועה שיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר (בעל המאסר הגאולה)¹⁸ אודות החילוק שבין

(11) ח"א קני, א ואילך. וראה לקו"ש ואילך. ועוד.
 חט"ו ע' 42 ואילך. (15) ראה שבת צב, א. וש"נ.
 (12) נח ז, יא.
 (13) ראה תניא אנה"ק סי"ט. ובכ"מ. יא. איוב יט, כו.
 (14) ראה תו"א ר"פ משפטים. לקו"ת צו (17) שם מ, א.
 יז, ב. ובכ"מ. וראה גם ד"ה ציון במשפט (18) סה"ש תש"ג ס"ע 139 ואילך. וראה תפדה תער"ב (המשך תער"ב ח"א ע' ע [צא] גם לקו"ש ח"ח ס"ע 343 ואילך. וש"נ.

(59) ואתחנן ד, ד. וראה אבות דר"ג ספ"ל ד.
 (60) שם ו, ה. וראה תו"א מקץ לט, ריש ע"ד. ובכ"מ.
 (61) מגילה ו, ריש ע"ב.
 (62) סנהדרין צו, א.
 (63) תהלים פט, כא.
 (64) פכ"ז.
 (65) ישע"י טז, ד.
 (66) בראשית א, ה.
 (67) ראה זח"ב קכה, ב.
 (68) תניא רפ"ה.
 (69) שם ספ"א.
 (70) רפ"א.

ירמי' לישעי', שירמי' הוא מלשון "מר" — מרירות, וישעי' — מלשון ישועה.

וכיון שישעי' הוא מלשון ישועה, הרי מובן, ש"חזון ישעי'" פירושו מחזה הישועה, שהר"ע הגאולה.

כלומר, נוסף לכך שכמה נבואות הם בענין הגאולה, ועד שגם בהפטרה זו יש חלק שמדבר אודות ענין הגאולה: "ציון במשפט תפדה גוי"¹⁹, הנה גם הנבואות שמדברים אודות ההיפך כו', להיותם "חזון ישעי'", מלשון ישועה, קשורים גם הם עם ענין הגאולה.

וההסברה בזה — לפי שתכליתם של ענינים אלו היא שעל ידם יבוא ענין של נחמה, ונחמה בכפליים²⁰, ועד לעילוי ד"אנכי אנכי הוא מנחמכם"²¹, ויתירה מזה, שגם ענינים אלו גופא הם בפנימיות ענין של גאולה — כמובן מדברי הצ"צ (ברשימות על איכה²²) שמפרש הפסוקים של איכה למעליותא, ואם הדברים אמורים בנוגע לאיכה שכתב ירמי' ("ירמי' כתב ספרו וספר איכה"²³), שענינו מרירות, הרי עאכו"כ בנוגע לנבואת ישעי', מלשון ישועה [היינו, שענין הישועה — שמודגש בשמו — הוא בגילוי], שבפנימיות היא ענין של גאולה.

ד. והנה, ענין הישועה — שייך רק כאשר לפנ"ז הי' מעמד ומצב בלתי רצוי שממנו היא הישועה. וע"ד מ"ש בסיום ההפטרה: "ציון במשפט תפדה וגו'", שענין הפדי' שייך רק כשיש ענין בלתי רצוי שממנו נפדה.

ומזה מובן, ש"חזון ישעי'", מחזה הישועה, קשור עם ביהמ"ק השלישי, שאז תהי' הישועה ממצב של היפך ענין הגאולה:

ביהמ"ק הראשון — לא הי' לפניו מעמד ומצב של גלות, שהרי במשך ארבע מאות ושמונים שנה (מיצי"מ עד בנין הבית)²⁴, שכוללים הארבעים שנה שהיו בני" במדבר, עמד המשכן וכו', כך, שלא הי' צורך בענין של גאולה ממצב של גלות.

ביהמ"ק השני — אע"פ שלפניו הי' ענין של גלות, הרי כיון שחסרו בו ה' דברים כו'²⁵, לא היתה הגאולה והישועה בשלימות.

אבל בנוגע לביהמ"ק השלישי — ישנם ב' הענינים: גאולה

ביהמ"ק — מודגש יותר שכל הענין דת"ב אינו אלא הכנה (אין באמצע) לביהמ"ק השלישי.

ט. ויש להוסיף בזה, שהמעלה שבקביעות שנה זו שערב ת"ב חל בשבת היא גם לגבי הקביעות שת"ב חל בשבת:

כאשר ת"ב חל בשבת אזי נדחה הענין דת"ב, שלכאורה זהו ענין שאין למעלה ממנו. אבל, הדחי' דת"ב שחל בשבת הו"ע שנעשה מלמעלה; ואילו בקביעות שנה זו שערב ת"ב חל בשבת, נעשה הענין ד"והפכתי אבלם לששון" ע"י עבודה בכח עצמו.

ועוד ענין בזה, שכאשר ת"ב נדחה בגלל שחל בשבת, אזי אמירת ההפטרה ד"חזון ישעי'" (שקשורה עם ראיית ביהמ"ק השלישי) בת"ב עצמו, ואילו בקביעות שנה זו נעשים כבר הענינים דשבת חזון לפני ת"ב, באופן ש"לא אשים עליך"⁵² מלכתחילה.

י. וההוראה מזה — שהרי "המעשה הוא העיקר"⁵³:

ובהקדמה — שכאשר יהודי עושה חשבון צדק ממעמדו ומצבו, יתכן לפעמים שיהי' במצב רוח אפרורי ("קאָלאַמוטנע"), בידעו שהיו אצלו ענינים של חטא וכו', או אפילו לא חטא ממש, אבל חטא מלשון חסרון⁵⁴, שחסר בשלימות עבודתו, ועד שיכול לבוא לידי עצבות או אפילו ליאוש ח"ו.

וכשאומרים לו שבשבת חזון מראים לו את ביהמ"ק השלישי, ועליו לפעול בנינו כו' — טוען, שבהיותו במעמדו ומצבו כו', אינו רואה את ביהמ"ק כו', ואיך מצפים ממנו שיוכל לפעול בנוגע לבנין ביהמ"ק השלישי?!

ובכן: לכל לראש אומרים לו: "אע"ג דאיהו לא חזי מזלי' חזי"⁵⁵, ומה שטוען שמצד מעמדו ומצבו אין בכחו לפעול כו' — הרי האמת היא ש"הקב"ה עוזרו"⁵⁶, והאמת היא שיש לו כחות נעלמים שיתכן שהוא בעצמו אינו יודע אודותם (במכ"ש וק"ו מדברי רבי יוחנן בן זכאי "איני יודע באיזו (דרך) מוליכים אותי"⁵⁷, שאף שבכחות הגלויים הי' כדבעי, לא ידע מה נעשה בכחות הנעלמים ובעצם הנשמה כו'⁵⁸).

(19) ישעי' א, כז.

(20) ראה איכ"ר ספ"א.

(21) שם נא, יב.

(22) אוה"ת שם ע' אילד ואילך.

(23) ראה ב"ב טו, רע"א.

(24) מלכים"א ו, א.

(25) יומא כא, ב.

(52) בשלח טו, כו.

(53) אבות פ"א מ"ז.

(54) ראה סה"מ תרצ"ב ע' תמב. וש"נ.

(55) מגילה ג, א. וש"נ.

(56) סוכה נב, ריש ע"ב. וש"נ.

(57) ברכות כח, ב.

(58) ראה לקו"ת ויקרא (בהוספות) ג,

סע"ד. ובכ"מ.

ידוע הכלל שבין יש ליש צריך להיות אין באמצע⁴⁶, אלא שענין זה הוא דוקא כאשר היש השני הוא ענין חדש ונעלה יותר שלא בערך ליש הראשון, משא"כ כאשר ב' עניני היש הם בערך זל"ז.

ולדוגמא — בנוגע לעניני הבנה והשגה בשכל, שב' שכליים שהם בערך זל"ז, לא צ"ל אין ביניהם, ואדרבה, שכל הא' מסייע ללידת והבנת שכל הב', ורק כאשר ב' השכליים אינם בערך זל"ז, אזי צריך להיות אין ביניהם — כפי שמצינו⁴⁷ בר' זירא שכדי שיוכל ללמוד תלמוד ירושלמי שהוא סוג לימוד נעלה יותר שלא בערך לגבי תלמוד בבלי, הוצרך להיות אין באמצע — לשכוח הלימוד דבבלי ע"י התעניות כו' (משא"כ בלימוד ב' ענינים שהם בערך זל"ז בתלמוד בבלי גופא).

וכמשל הזריעה, כמארז"ל⁴⁸ "כלום אדם זורע קב⁴⁹ אלא להכניס כמה כורין" — שכיון שצמיחה זו היא באופן שבאין ערוך לגבי הגרעין הנזרע, הנה כדי שתהי' הצמיחה מיש ליש, צ"ל אין באמצע, שזהו"ע רקבון הגרעין כו', שע"ז תוכל להיות הצמיחה באופן שבאין ערוך.

ועד"ז בנוגע לבתי המקדשות:

בית ראשון — אף שהי' נעלה יותר מהמשכן, הרי הם עדיין בערך זל"ז; משא"כ ביהמ"ק השלישי הוא בעילוי שלא בערך לגבי המשכן והמקדשות שלפניו. ולכן, כדי שמהיש דהמשכן והמקדשות שלפנ"ז יהי' גילוי היש האמיתי דביהמ"ק השלישי [שגם הוא יהי' בנין גשמי (כפי שנתפרשו מדותיו בספר יחזקאל⁵⁰)], ויקריבו בו קרבנות גשמיים, אלא שהגשמיים תהי' אז בתכלית השלימות, שלכן יהיו כל הענינים "כמצות רצונך"⁵¹ — צריך להיות ביותר אין באמצע, שזהו כללות ענין החורבן ואריכות הגלות כו'.

ונמצא, שכללות ענין החורבן והגלות אינו אלא בשביל ביהמ"ק השלישי — שזהו האין באמצע שרק לאחריו יוכל להיות היש האמיתי דביהמ"ק השלישי.

ובקביעות שנה זו שת"ב מתחיל באותו זמן שבו מראים את

(46) ראה תו"מ ח"ה ריש ע' 192. וש"נ.
 (47) ב"מ פה, א. וראה גם תו"מ ח"ג ע' גיטין ז, א. ובתו"א ר"פ בשלח — כור.
 (48) פסחים פז, ב.
 (49) כ"ה בתו"ח ר"פ בשלח (וכ"ה בר"ח שער הקדושה פ"ג. חדא"ג מהרש"א ברכות (50) קאפיטל מ ואילך.
 (51) נוסח תפלת מוסף דיו"ט. וראה תו"ח ר"פ ויחי. המשך וככה תרל"ז פ"ז ואילך (סה"מ תרל"ז ח"ב ע' תכ ואילך).

ממעמד ומצב של גלות [ועד שבימות המשיח גופא יהי' בנין ביהמ"ק לפני קיבוץ גליות, כמ"ש הרמב"ם²⁶: "בנה מקדש במקומו (ואח"כ) וקבץ נדחי ישראל", והיינו, שביהמ"ק יבנה בשעה שבנ"י הם עדיין במצב של נדחים], וגם גאולה וישועה שלימה, כיון שיהי' בנין נצחית²⁷, לעד ולנצח נצחים.

ה. ויש להוסיף בביאור מעלת ביהמ"ק השלישי — ע"ד מעלת בעלי תשובה על צדיקים:

צדיק — לא היו אצלו ענינים של חטא כו', ובמילא אי אפשר לדעת מה יהי' לאח"ז כו', שלכן נאמר²⁸ "אל יתהלל חוגר כמפתח"; משא"כ בעל תשובה — אין לחשוש מה יהי' אח"כ כו', כיון שכבר עבר את המעמד ומצב הבלתי רצוי והתגבר עליו כו', ועד לשלימות התשובה באופן שזדונות שנעשו לו כזכיות²⁹.

ועד"ז בנוגע למעלת ביהמ"ק השלישי: כיון שלפנ"ז היו כל השינויים של הגלות כו', ולא רק שינויים קלים, אלא גם שינויים עד לקצה ההפכי: היפך ענין הנחמה והגאולה, ואעפ"כ ע"י העבודה כו' פעלו שהגלות גופא יהפך לענין של גאולה — הרי זו הוכחה שזהו ענין אמיתי, ולכן הרי זה דבר נצחי.

וזהו גם ההסברה על כללות הענין ש"יהפכו ימים אלו לששון ולשמחה"³⁰, כמ"ש³¹ "והפכתי אבלם לששון", וכפי שמצינו במיוחד בנוגע לתשעה באב, שלעתיד לבוא יהי' יום טוב גדול³²,

— וככל הענינים, מרומז גם ענין זה בנגלה דתורה³³: איתא במשנה³⁴: "לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים". ולכאורה אינו מובן: איך יתכן שט"ו באב יהי' נעלה יותר מכל שלשת הרגלים? והביאור בזה³⁵, שזהו מצד מעלת האתהפכה שהיא הצד השובה שבט"ו באב ויוהכ"פ: יוהכ"פ פועל ענין הכפרה והסליחה על העבירות, ועד לתכלית השלימות בענין הסליחה — "סלחתי כדברך"³⁶, שהו"ע הפיכת הזדונות לזכיות; וזהו גם ענינו של ט"ו באב,

(26) הלכות מלכים ספ"א.
 (27) זהר ח"א כח, א. ח"ג רכא, א.
 (28) מלכים"א כ, יא.
 (29) יומא פו, ב.
 (30) ראה זכרי' ח, יט. רמב"ם הל' תעניות וש"נ.
 (31) ירמ' לא, יב.
 (32) ראה לקו"ש חכ"ד ע' 11. וש"נ.
 (33) ראה גם
 (34) תענית כו, ב.
 (35) ראה תו"מ סה"מ אב ע' קסז ואילך.
 (36) שלח יד, כ.

שבו "קיימא סיהרא באשלמותא"³⁷ בתכלית העילוי לאחרי גודל הירידה דתשעה באב כו' —

דלכאורה אינו מובן: מהו הצורך בענין של היפך השמחה, שיהפכו אותו לששון ולשמחה, וכי מה הי' חסר אם מלכתחילה הי' רק "ששון ושמחה"?!

אך הביאור בזה, שאמיתת הענין של ששון ושמחה הוא דוקא כשבא לאחרי ענין של היפך השמחה, כי, בנוגע לימים שהיו מלכתחילה ימי שמחה, ולא הי' בהם שינוי כו', אי אפשר לדעת מה הי' אח"כ כשיבוא מעמד ומצב של שינוי בעולם כו'; ורק בימים שבהם הי' כבר השינוי דהיפך השמחה, ואעפ"כ נהפכו לששון ולשמחה, אזי יודעים שאין מה לחשוש לשינויים כו', כיון שהשמחה היא באופן שכבר הפכו את היפך השמחה לששון ושמחה; ודוקא אז ישנה המעלה של "אנכי אנכי הוא מנחמכם" — ב"פ "אנכי", שזהו ענין נעלה יותר מ"אנכי הי' אלקיך"³⁸ שנאמר בשעת מתן תורה, שנזכר רק פעם אחת "אנכי"³⁹.

ו. ועפ"ז מובן תוכן הענין של שבת חזון — שראיית ביהמ"ק השלישי (כפתגם ר' לוי"צ מבארדיטשוב) קשורה עם ההפטרות ד"חזון ישעי" (כהפירוש הפשוט):

"חזון ישעי" כפשוטו הוא ראיית ("חזון", שזוהי מעלת הנבואה) הישועה ("ישעי"), והרי שלימות ענין הישועה הוא בביהמ"ק השלישי דוקא (כנ"ל), ונמצא, שהפירוש הפנימי של "חזון ישעי" הוא — ראיית ביהמ"ק השלישי.

ואין זה בסתירה לכך שבפשוט מדובר בהפטרות על ענין הגלות — כי, ענין הישועה ישעי" ביהמ"ק השלישי שיהי' בית נצחי, הוא מצד היותו לאחרי הענינים המדוברים בהפטרות בפשוטות, דכיון שביהמ"ק השלישי בא לאחרי ענין הגלות, הרי זה פועל הפיכת הגלות גופא לענין של גאולה, שלכן תהי' גאולה נצחית, שאין אחרי' גלות⁴⁰.

וזוהי גם השייכות של "שבת חזון" לשבת שלפני תשעה באב — שהרי ענינו של יום השבת הוא ש"מיני' מתברכין כולהו יומין"⁴¹, ולכן,

(37) ראה זהר ח"א קנ, רע"א. רכה, סע"ב. רמג, סע"א. ח"ב פה, א. רטו, א. ח"ג מ, ב. ואילך. ובכ"מ.
(38) ראה גם שמו"ר פט"ו, כו. ראה מכילתא בשלח טו, ב. הובא בתוד"ה ה"ג ונאמר — פסחים קטז, ב.
(39) יתרו כ, ב. ראה זה"ב סג, ב. פח, א.
(40) ראה לקו"ת דרושי ש"ש סה, ב. ואילך. ובכ"מ.
(41) ראה זה"ב סג, ב. פח, א.

ביום השבת שממנו מתברך תשעה באב, מראים לכל אחד מישראל שפנימיות ענין הגלות (ת"ב) הוא ענין הגאולה, שזהו תוכן ראיית ביהמ"ק השלישי, להיותו תכלית השלימות בענין הגאולה, כנ"ל.

אך כדי לגלות זאת, יש צורך בענין התשובה, שעל ידה מהפכים את הענינים הבלתי רצויים כו', ועי"ז פועלים שיהפכו ימים אלו לששון ולשמחה, כפי ש"הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה .. ומיד הן נגאלין"⁴².

* * *

ז. דובר כמ"פ שנוסף על הענינים שישנם בכל שנה, יש ענינים מיוחדים (ובמילא גם הוראות מיוחדות) הקשורים עם קביעות השנה, ועד"ז בנדוד"ד, שנוסף על האמור לעיל בנוגע לשבת חזון ששייך לכל שנה ושנה, יש ענין מיוחד בקביעות שנה זו, ששבת חזון הוא ערב תשעה באב, וממנו נכנסים מיד לתשעה באב (שחל ביום ראשון).

ובהקדמה — שערב ת"ב הוא לא רק הכנה והקדמה קרובה לת"ב (כמו ערב שבת וערב יו"ט, שהוא הכנה והקדמה קרובה ליום השבת ויו"ט), אלא יתירה מזה, שבו מתחיל כבר הענין דת"ב, כפי שרואים בנוגע להלכה בפועל, שבמנחת שבת, בזמן של "רעוא דרעוין"⁴³, אין אומרים צדקתך⁴⁴, בגלל שבת"ב אין אומרים תחנון, לפי שנקרא "מועד"⁴⁵.

ועפ"ז מובן גודל המעלה שבקביעות שנה זו שערב ת"ב (שבו מתחיל כבר הענין דת"ב) הוא שבת חזון, שבו מראים לכל אחד מישראל את ביהמ"ק השלישי — כי, בשאר השנים שיש הפסק של כמה ימים בין שבת חזון לת"ב, יש חילוקי דרגות באיזו מדה פועלת ראיית ביהמ"ק השלישי בשבת חזון על ת"ב, ואילו בקביעות שנה זו, שנכנסים לת"ב מיד לאחרי שמראים את ביהמ"ק, ללא הפסק זמן בינתיים, אזי מודגש יותר שכל ענין החורבן אינו אלא בשביל העילוי דביהמ"ק השלישי, שמראים אותו תיכף ומיד כשנכנסים לת"ב, וענין זה מהוה סיוע בעבודה שפועלת הענין ד"והפכתי אבלם לששון"³¹.

ח. והענין בזה:

(42) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה. וש"נ.
(43) זח"ב פח, ב. (45) איכה א, טו. וראה טושו"ע או"ח
(44) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סוסרצ"ב. סתקני"ט ס"ד.